

Kritik mot Miljö- och bygglovsnämnden i Sunne kommun för långsam och passiv handläggning av ett återförvisat tillsynsärende enligt plan- och bygglagen. Även kritik för bristfälligt yttrande till JO

Beslutet i korthet: JO kritiserar en byggnadsnämnd för att under två år inte ha vidtagit några åtgärder i ett återförvisat tillsynsärende.
JO kritiserar nämnden också för att den inte har besvarat JO:s remiss med den omsorg och noggrannhet som krävs.

Bakgrund till ärendet

I en tidigare anmälan som kom in till JO den 30 augusti 2022 (dnr 6777-2022) klagade AA på Miljö- och bygglovsnämnden i Sunne kommun för långsam handläggning av ett återförvisat tillsynsärende enligt plan- och bygglagen.

Tillsynsärendet avsåg anmälningar till nämnden om misstänkta olovliga åtgärder på en fastighet. Den 15 mars 2021 beslutade nämnden att avsluta ärendet. AA överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Värmlands län som den 2 juni 2021 upphävde nämndens beslut och återförvisade ärendet till nämnden för fortsatt handläggning.

Av anmälan till JO framgick att nämnden 15 månader efter att länsstyrelsen återförvisat ärendet till nämnden ännu inte fattat något nytt beslut i ärendet.

JO Katarina Pahlsson fattade beslut i ärendet den 25 oktober 2022. Hon fann inte tillräcklig anledning att vidta någon annan åtgärd än att erinra nämnden om bestämmelserna i 11 kap. 5 § plan- och bygglagen och 9 § första stycket förvaltningslagen samt om att regleringen innebär att myndigheterna har ett ansvar för att aktivt driva fram sina ärenden till ett avgörande och att ett återförvisat ärende alltid bör handläggas med förtur.

Anmälan

I en anmälan till JO den 31 maj 2023 klagade AA återigen på nämnden för långsam handläggning av tillsynsärendet. AA förde fram bl.a. att inget hade hänt sedan JO:s beslut.

Utredning

JO hämtade inledningsvis in handlingar från nämnden och begärde sedan att den skulle yttra sig över anmälan. Enligt begäran skulle yttrandet innehålla en redogörelse för nämndens handläggning samt för relevant lagstiftning. Av yttrandet skulle det även framgå hur handläggningstiden förhållit sig till 9 § förvaltningslagen, efter att ärendet återförvisades.

Nämnden yttrade sig i oktober 2023 och lämnade i huvudsak följande redogörelse.

Enligt tidigare information lämnad till JO så har en omfattande utredning pågått och som spänner över flera fastigheter. Huvudsakliga klagomål har inkommit gällande fastigheten S 6:1 (samma ägare som till fastigheten S 1:22). Under utredningens gång har också nya anmälningar om olovliga åtgärder kommit in från AA. Det är en bidragande orsak till att ärendet tagit lång tid att utreda och hantera.

Det senaste beslutet fattades av miljö- och bygglovsnämnden den 26 juni 2023. Ärendet överklagades av AA. Beslut fattades av länsstyrelsen den 2023-10-10 där de överlämnade ärendet i fråga om förrådet och altanen till miljö- och bygglovsnämnden för ytterligare åtgärd.

AA yttrade sig över nämndens remissvar.

Rättsliga utgångspunkter

En byggnadsnämnd ska pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd, så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i plan- och bygglagen, i föreskrifter, domar eller andra beslut som har meddelats med stöd av lagen eller i EU-förordningar som rör frågor inom lagens tillämpningsområde (11 kap. 5 § plan- och bygglagen).

Ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts (9 § första stycket förvaltningslagen).
Regleringen innebär att myndigheterna har ett ansvar för att aktivt driva fram sina ärenden till ett avgörande.

En sakägare som har påkallat ett ingripande enligt plan- och bygglagstiftningen har rätt att inom rimlig tid få ett beslut som sakägaren, om det går honom eller henne emot, kan överklaga. (Se t.ex. JO 1998/99 s. 440, dnr 3276-1996, och JO 2007/08 s. 502, dnr 131-2006.)

När ett ärende återförvisas från domstol för prövning i sak ska beslutsmyndigheten återuppta handläggningen och ta ställning till den ursprungliga ansökan eller anmälan. Det är därför viktigt att myndigheten handlägger det återförvisade ärendet med särskild skyndsamhet. Ett återförvisat ärende bör alltid handläggas med förtur. (Se t.ex. JO:s beslut den 14 juni 2023, dnr 10151-2022, JO:s beslut den 13 februari 2023, dnr 6423-2022, se även JO 2016/17 s. 354, dnr 2641-2014.)

Bedömning

Nämndens handläggning av ärendet efter återförvisningen

Länsstyrelsen återförvisade ärendet till nämnden i juni 2021 för fortsatt handläggning. Såvitt framgår av utredningen har nämnden påbörjat handläggningen först i juni 2023 och fattat beslut i ärendet den 26 juni 2023.

Nämnden har förklarat dröjsmålet med att det har varit en omfattande utredning som spänt över flera fastigheter och att nya anmälningar har kommit in från AA under utredningens gång. Som JO har påtalat vid ett flertal tillfällen ska återförvisade ärenden handläggas med särskild skyndsamhet och med förtur. Det kan givetvis inte accepteras att nämnden under två år inte vidtagit några åtgärder för att driva det återförvisade ärendet till ett avgörande. Det som nämnden har fört fram är inte någon fullständig förklaring, än mindre en giltig ursäkt, till nämndens passiva handläggning. Nämndens hantering är anmärkningsvärd.

Handläggningen i ärendet har varit oacceptabelt långsam och passiv och för detta ska nämnden kritiseras.

Det som i övrigt har förts fram om nämndens handläggning av ärendet efter återförvisningen ger inte anledning till några ytterligare åtgärder eller uttalanden från min sida.

Nämndens yttrande till JO

För att JO ska kunna fullgöra sitt tillsynsuppdrag måste JO få tillgång till ett fullständigt beslutsunderlag. En myndighet är därför skyldig att lämna de upplysningar och yttranden som en ombudsman begär. Det framgår av 13 kap. 6 § regeringsformen.

Nämndens yttrande är kortfattat och består till stor del endast av hänvisningar till andra handlingar. Någon rättslig reglering eller redogörelse för nämndens handläggning har inte redovisats, trots att JO efterfrågat det. Inte heller framgår det hur nämnden ser på handläggningen efter att ärendet återförvisades och hur den förhåller sig till 9 § förvaltningslagen. Nämnden har således inte besvarat remissen med den omsorg och noggrannhet som krävs. Även för detta ska nämnden kritiseras.

Ärendet avslutas.

Beslutet har fattats av JO Per Lennerbrant. Dokumentet har fastställts digitalt och har ingen underskrift.

Rättssakkunniga Rebecka Rynning har föredragit ärendet och byråchefen Charlotte Håkansson har deltagit i beredningen.